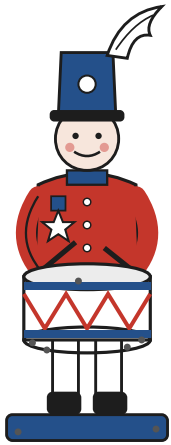
WARIES MISDAADREEKS · N° 038

Blikken Soldaatje

in Noordenveld

De zaak van het gesmokkelde speelgoed

EEN SPEURDOSSIER VOOR SPEURNEUZEN VAN 8 TOT 12 JAAR

UITGEVERIJ WARIES

Inhoud

Welkom, speurneus! 4
De Blikopeners 5
Opa en de verzameling 6
Waar het allemaal gebeurde 7
Wie is wie? 8
Dag 1 · maandag 19 oktober 9
Dag 2 · dinsdag 20 oktober 19
Dag 3 · woensdag 21 oktober 29
Dag 4 · donderdag 22 oktober 34
Dag 5 · vrijdag 23 oktober 42
Dag 6 · zaterdag 24 oktober 50
Aan de lezer: jouw opdracht 52
Werkblad 1 · De tijdlijn 53
Werkblad 2 · De verdachten 54
Antwoordformulier 55
Hints 56
Antwoorden van de puzzels 59
Verzegeld 60
De oplossing 61
Wat er op de brink gebeurde 65
Nawoord: wat is echt? 67
Speurneuzendiploma 68

Bewijsstukken

B1 Opa's lijst 12
B2 Bruikleenovereenkomst 13
B3 Echt of nep? 14
B4 Krantenknipsel 15
B5 Gastenboek 23
B6 Folder 24
B7 Sleutelbericht 25
B8 Brief uit Duitsland 26
B9 Advertentie 28
B10 Aangifte 33
B11 Dagschema Bajesvolk 38
B12 Briefje van Dees 39
B13 Brief van Lotte 40
B14 Restauratiekaart 41
B15 Alarmlijst 43
B16 Berichten Blikschat 44
B17 Atelierpagina Lotte 47
B18 Flyer Brinkmarkt 48
B19 Plattegrond Brinkmarkt 49

Welkom, speurneus!

Dit dossier is van de Blikopeners: drie kinderen uit Roden die in de herfstvakantie een echte zaak moesten oplossen. Ze hebben alles bewaard. Het logboek dat Fenna elke dag bijhield. De foto's van Sami, met de tijd erop. De tekeningen en codes van Jasper. En alle papieren die ze onderweg verzamelden: lijsten, brieven, een krantenknipsel, een advertentie van internet, berichten tussen een verkoper en een koper, en nog veel meer.

Nu is het jouw beurt. De Blikopeners weten hoe het afliep. Jij nog niet.

Zo werkt dit dossier

1. Lees het dossier van voor naar achter. Elke dag begint met een nieuwe **DAG**-pagina.

2. De papieren die de kinderen vonden heten **bewijsstukken**. Ze hebben een nummer, zoals B4. Bekijk ze goed: ook de plaatjes, de tijden en de kleine lettertjes.

3. Iedereen vertelt zijn eigen verhaal. Niet iedereen vertelt de waarheid. Soms liegt iemand omdat hij iets ergs heeft gedaan, en soms omdat hij zich ergens voor schaamt.

4. Achterin vind je de **opdracht**, twee **werkbladen** en een **antwoordformulier**. Je mag de werkbladen al gebruiken terwijl je leest.

5. Kom je er niet uit? Achterin staan **hints**. Ze zijn op hun kop gedrukt, zodat je ze niet per ongeluk leest.

6. De **oplossing** zit achter een verzegelde pagina. Pas openen als je antwoordformulier helemaal is ingevuld!

Er zitten ook **puzzels** in het dossier; de antwoorden staan achterin. **Speelduur:** ongeveer 2 tot 3 uur, in één keer of verdeeld over een paar dagen. Samen speuren mag ook. Pak een potlood. Veel succes!

De Blikopeners

Opgericht op maandag 19 oktober 2026 om 11.15 uur aan de keukentafel van Opa Bertus. Wachtwoord: geheim.

Fenna Lanting (11 jaar)
Zit in groep 8. Kleindochter van Opa Bertus. Houdt het logboek bij, want ze schrijft het snelst en het netst. Wil later journalist worden. Kan niet tegen onrecht en ook niet tegen spruitjes.
Dit is mijn handschrift.

Jasper Mulder (10 jaar)
De buurjongen. Tekent plattegronden, kaartjes en alles wat je kunt meten. Is gek op geheimschrift en heeft altijd een boterham in zijn jaszak.
Dit is mijn handschrift. Netjes, hè?

Sami Haddou (9 jaar)
Het jongste lid, maar de beste ogen. Heeft een oude digitale camera van zijn tante die op elke foto de datum en de tijd zet. Hij heeft de klok van de camera gelijkgezet met de radioklok van Opa, dus de tijden kloppen precies.
Dit is mijn handschrift!!

Opa Bertus Lanting (79 jaar)
Geen lid, wel chauffeur, kok en erelid. Verzamelt al vijftig jaar blikken speelgoed. Woont in Roden, om de hoek bij Fenna.
Bertus Lanting

Opa en de verzameling

Bij Opa Bertus thuis staat een kast met glazen deurtjes. Daarin wonen vierentwintig blikken speeltjes. Als je ze opwindt met een sleuteltje, gaan ze iets doen: een kikker springt, een kip pikt, een clown wiebelt op een ezel en een draaimolentje laat een belletje klingelen. Ze zijn gemaakt van dun, gekleurd blik, en de meeste zijn ouder dan Opa zelf.

Het mooiste is het trommelsoldaatje. Opa kreeg hem in 1956 van zijn eigen opa, toen hij negen was. Het soldaatje heeft een rode jas, een blauwe hoge hoed met een witte pluim, en een trommel voor zijn buik. Als je hem opwindt, slaat hij met twee stokjes op de trommel: trrrr-tok-tok, trrrr-tok-tok.

"Dat geluid is mijn hele jeugd," zegt Opa altijd.

Het soldaatje is bijna honderd jaar geleden gemaakt in Neurenberg, in Duitsland. Vroeger kwam daar heel veel blikken speelgoed vandaan. Er zijn er nog maar heel weinig van over, zeker niet zulke mooie. Opa zegt dat verzamelaars er veel geld voor over hebben. "Maar hij is niet te koop. Nooit."

Begin oktober mocht de verzameling logeren. Speelgoedclub De Sleutel in Roden hield een tentoonstelling, **Opgewonden!**, met blikken speelgoed van allemaal verschillende mensen. De club vroeg of Opa zijn verzameling wilde uitlenen. Opa vond het spannend, maar ook leuk. "Speelgoed moet je laten zien," zei hij.

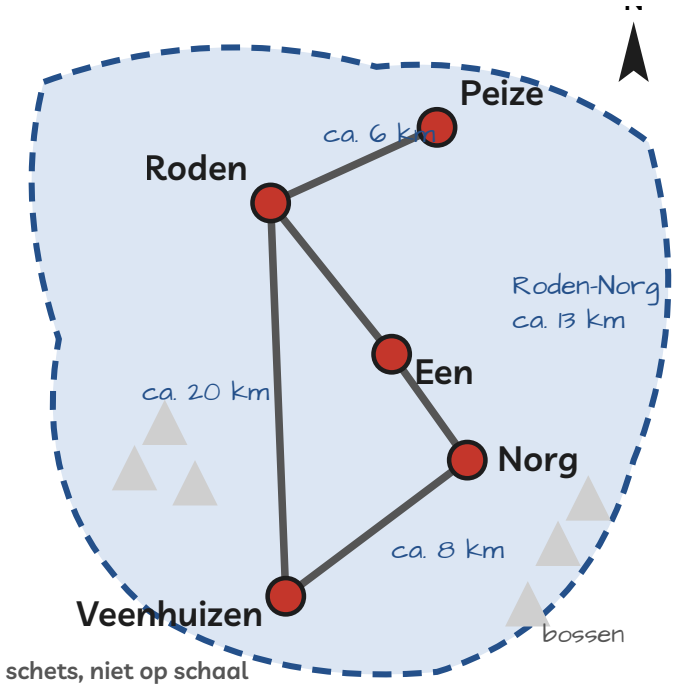
Voordat de speeltjes op de tentoonstelling mochten staan, liet Opa ze eerst schoonmaken bij een restaurateur in Peize: iemand die oude dingen weer mooi maakt. Daarna haalde de club ze op, en twee weken lang stonden ze in een vitrine waar iedereen naar kon kijken.

Op zondag 18 oktober kwamen ze terug. Tenminste: dat dachten we.

JASPER
Verzamelaar = iemand die dingen spaart. Opa spaart blik. Ik spaar stickers van treinen.

Waar het allemaal gebeurde

Jasper tekende dit kaartje van de gemeente Noordenveld, in Drenthe. Alles in dit dossier gebeurt in deze dorpen.

schets, niet op schaal

Roden	Hier wonen Opa, Fenna, Jasper en Sami. Hier staat het clubhuis van Speelgoedclub De Sleutel, en het Speelgoedmuseum Kinderwereld.
Peize	Het atelier van de restaurateur. Vanaf Roden ongeveer 10 minuten met de auto.
Een	Klein dorp tussen Roden en Norg.
Norg	Dorp met een oude kerk op de brink, een groot grasveld met bomen midden in het dorp. Vanaf Roden ongeveer een kwartier met de auto.
Veenhuizen	Het gevangenisdorp, met het Nationaal Gevangenismuseum. Vanaf Roden ongeveer 25 minuten met de auto.

Wie is wie?

Fenna maakte deze lijst op de eerste dag en vulde hem later aan. Iedereen die iets met de tentoonstelling te maken had, staat erop.

Speelgoedclub De Sleutel (Roden)

Wim Hofstede (67)	voorzitter van de club, woont in Roden
Karin Wolters (52)	secretaris van de club, woont in Norg
Henk Postma (70)	penningmeester (de man van het geld) van de club
Desirée Hoving (26)	"zeg maar Dees", vrijwilliger bij de tentoonstelling, woont in Veenhuizen en speelt toneel

Anderen

Lotte Brouwer (37)	restaurateur, Atelier Roest & Glans in Peize; maakte Opa's speeltjes schoon
Ruud Zwiers (55)	handelaar in oude spullen uit Een, staat op rommelmarkten (Zwiers Curiosa)
Marco Lanting (44)	zoon van Opa, oom van Fenna, woont in Groningen
Jelle Rozema	fotograaf van de Noordenvelder Koerier, het weekblad
Anouk de Haan	wijkagent

FENNA
Ik heb er nog niemand van verdacht gemaakt. Dat komt nog. Een goede speurneus begint met een open blik. (Haha, blik.)

SPEURDOSSIER · DE BLIKOPENERS

DAG 1

maandag 19 oktober

Trrrr-tok... niks

10.30 uur

Het begon met een doos. Eigenlijk met vier dozen, verhuisdozen vol krantenpapier en noppenfolie. Gisterochtend om elf uur had de speelgoedclub ze teruggebracht: Wim en Karin, in de auto van Karin. Opa was te moe geweest om ze meteen uit te pakken, dus dat deden we vanochtend samen.

Opa had zijn speciale witte handschoentjes aan. Hij pakte elk speeltje voorzichtig uit, keek het van alle kanten aan, en zette het dan terug in de kast, op zijn eigen plekje. "Kikker, thuis. Brandweerauto, thuis. Draaimolen, thuis." Ik streepte ze af op de lijst.

10.52 uur

Toen kwam het soldaatje. Hij zat in een apart pakketje, helemaal dichtgeplakt met tape. Opa knipte het open en haalde hem eruit. Hij glimlachte. Hij draaide het sleuteltje op de rug om. En toen hield hij op met glimlachen.

Want het soldaatje deed trrrr. En verder niks. Geen tok-tok. De stokjes bewogen een beetje, maar raakten de trommel niet.

"Hij is kapot," zei ik.

Opa zei niets. Hij woog het soldaatje in zijn hand. Hij draaide hem om en keek naar de onderkant. Hij krabde met zijn nagel aan de jas. Toen zei hij heel zacht: "Dit is hem niet."

"Wie niet?"

"Dit is mijn soldaatje niet, Fenna. Dit is namaak."

BEWIJSSTUK B1

Opa's lijst van zijn verzameling

Getypt door Opa op zijn oude typemachine, bijgewerkt in 2024. De waarden zijn van de verzekering.

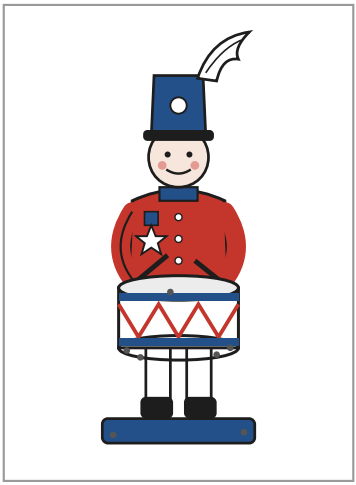
Nr. 7, 12 en 19: namaak teruggekregen! 19-10

nr	speeltje	jaar	waarde
1	Opwindbare kikker	ca. 1950	€ 85
2	Brandweerauto met ladder	ca. 1955	€ 160
3	Rode raceauto "Pijl"	ca. 1950	€ 140
4	Draaimolentje met belletje	ca. 1935	€ 420
5	Tol met fluit	ca. 1960	€ 45
6	Clown op ezel	ca. 1930	€ 520
7	Trommelsoldaatje, Gebr. Kessler, Neurenberg 212 g. Trommelt nog. Merkje onderop.	ca. 1925	€ 2.400
8	Motorrijder met zijspan	ca. 1950	€ 310
9	Springende hond	ca. 1955	€ 75
10	Blauwe tram	ca. 1950	€ 380
11	Schildpad met sleutel	ca. 1960	€ 40
12	Pikkende kip met twee kuikens Pikt als je hem opwindt.	ca. 1930	€ 650
13	Zeehond met bal	ca. 1955	€ 90
14	Locomotief "Drenthe"	ca. 1940	€ 460
15	Vrachtwagen met melkbussen	ca. 1955	€ 210
16	Dansend paartje	ca. 1935	€ 590
17	Kanarie in kooitje	ca. 1950	€ 120
18	Rupsbandtrekker	ca. 1955	€ 230
19	Luchtschip met gondel Propeller draait.	ca. 1930	€ 1.100
20	Rammelaar met belletjes	ca. 1920	€ 150
21	Bromtol "Zon en maan"	ca. 1950	€ 55
22	Racefiets met renner	ca. 1950	€ 340
23	Zeilbootje	ca. 1955	€ 95
24	Muziekdoosje met draaiorgeltje	ca. 1930	€ 1.175
	Totaal		**€ 9.840**

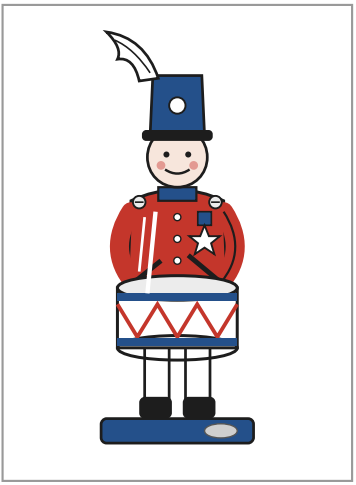
BEWIJSSTUK B3

Echt of nep?

Links: de verzekeringsfoto die Opa in 2019 liet maken. Rechts: Jaspers tekening van de nepper, maandagmiddag precies nagetekend.

verzekeringsfoto (2019)

de nepper (tekening Jasper)

PUZZEL 1 · ZOEK DE VERSCHILLEN

Jasper zette de twee naast elkaar en vond vier verschillen: de schroefjes, de roest, de glansstrepen en de lijmplek. Bekijk de twee soldaatjes zelf ook eens heel goed. Schrijf hieronder alle verschillen op die jij vindt.